УДК 377.031:616 -053

Мизгіна Тамара Іванівна,
к.мед.н., викладач,
Полтавський базовий
медичний фаховий коледж,
м. Полтава

ВИКОРИСТАННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ТА ДІЛОВОЇ ГРИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ПЕДІАТРІЇ

Професійна медична підготовка на сучасному етапі характеризується значним збільшенням обсягів, темпів та складності засвоєння навчального матеріалу [1]. На фаховий медичний коледж покладається задача здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців, орієнтованих на набуття компетентностей, які забезпечать їхню конкурентноспроможність не тільки на вітчизняному, але й на міжнародному ринку праці. Головною метою освітньої системи майбутнього є підготовка висококваліфікованих фахівців, які повинні володіти сучасними навичками, знаннями, усвідомлювати свою відповідальність за життя та здоров'я хворого [2]. За таких умов значно зростає важливість вміння професійного самовдосконалення та здатності фахівця постійно навчатися.

Нова система цінностей і цілей освіти, має базуватися на особистісно орієнтованій підготовці майбутнього медичного працівника. Шаблонний підхід до навчання студентів не може сприяти формуванню майбутніх фахівців з широким світоглядом та достатнім рівнем творчого потенціалу.

Все це ставить перед фаховим учбовим закладом такі завдання:

а) забезпечення здобуття студентом найкращих предметних знань та вміння використовувати їх в практичній діяльності;

б) забезпечення опанування повною мірою практичними професійними компетентностями;

б) пошук та використання сучасних найефективніших методів навчання;

в) повсякденне залучення мультимедійних технологій;

г) максимальне спрощення передавання інформації.

Використовуючи вже існуючу навчально - методичну базу, співробітники нашої циклової комісії педіатричних предметів постійно вносять в учбовий процес відповідні корективи, спрямовані на активізацію самостійної роботи студентів, стандартизацію засобів контролю засвоєння знань та оптимізацію засвоєння практичного та теоретичного матеріалу.

З метою оптимізації формування професійних компетентностей найбільш дієвими методами, які демонструють студентам зв'язок навчання з життям, на нашу думку, є використання на заняттях ситуативних задач та

участь студентів у ділових іграх і навчальних професійних тренінгах. Використання таких технологій дозволяє залучити до процесу навчання студента як цілісну особистість та оптимізувати засвоєння ним професійних знань [3].

В залежності від конкретної навчальної мети заняття нами розроблені різні сценарії ділової гри та варіанти ситуативних задач шляхом моделювання конкретних клінічних випадків. Ситуаційні задачі використовуються під час практичного заняття поряд із тестами. Це дозволяє студентам систематизувати отримані теоретичні знання, активізувати власне мислення, набути та відпрацювати практичних навичок.

При вирішенні ситуаційних задач студентам надається час на їх розв'язання, потім кожен представляє свій варіант вирішення, а інші члени групи оцінюють наведене рішення та пропонують свої варіанти.

Наш власний досвід показує, що студенти краще засвоюють навчальний матеріал, якщо вказати на його значущість чи практичне призначення. Так, ситуаційні задачі при вивченні теми « Харчування дітей, старших 1 року» передбачають складання меню для дітей різних вікових груп, в тому числі, і підлітків. Студенти порівнюють запропоновані їм завдання із власним досвідом організації харчування, дискутують щодо вірності власного вибору та набувають корисний практичний досвід.

Крім того, виконання ситуативних задач та участь в діловій грі має значний виховний ефект: студенти набувають комунікативних навичок, засвоюють принципи медичної етики та деонтології, принципи діяльності в команді. Дуже продуктивним, на нашу думку, є під час ділової гри ділення групи на підгрупи, які в межах однієї задачі забезпечують різні етапи її виконання. Це створює, з одного боку, атмосферу змагання, з іншого - співпраці, яка є невід'ємною частиною медичної практики.

Особлива увага повинна приділятися формуванню клінічного мислення студента, тобто організації мислення за певними правилами (обстежити хворого – з'ясувати скарги, зібрати анамнез, дослідити об'єктивно системи і органи), враховуючи особливості спілкування з дітьми різного віку та їх батьками.

Для засвоєння цього матеріалу використовуються ділові ігри, під час яких частина студентів виконує роль пацієнтів/ батьків пацієнтів, частина - роль медичного персоналу. «Пацієнти» отримують не готові завдання, а тільки окреслені межі свого патологічного стану, тому вони також стають активними учасниками та повинні застосувати свої теоретичні знання для створення відповідного « образу хворого». « Медичний персонал» при збиранні скарг та анамнезу показує своє вміння конкретизувати скарги, виявити чинники та фактори ризику, які призвели до порушення стану «хворого», неухильно дотримуючись принципів медичної етики та деонтології. Студенти обох підгруп використовують знання особливостей будови дитячого організму в різні вікові періоди, основних

методів обстеження здорових та хворих дітей різного віку, при цьому відпрацьовуючи практичні навички та вміння.

Під час проведення ділової гри особливо важливою є роль викладача як координатора. Необхідно ретельно слідкувати за активною участю всіх студентів, не допускати нерівності, не нав'язувати методи вирішення проблеми, а саме допомогти студентам знайти вірні шляхи до її розв'язання. В разі наявності в групі явного лідера - слідкувати, щоб він не виконував всю роботу за інших, або, навпаки, не обмежувався роллю керівника. Наприкінці заняття відбувається підбиття підсумків, під час якого оцінку участі кожного дає не тільки викладач, але й всі студенти групи.

Таким чином застосування при вивченні педіатрії ситуаційних задач та ділової гри дозволяє поглибити фахову спрямованість навчання, підвищити мотивацію студента до засвоєння матеріалу, сприяти формуванню творчої особистості, впровадженню принципів власної відповідальності і гуманного ставлення до дитини та, в цілому оптимізувати навчальний процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієвський І. Ю. Медсестринська освіта в контексті реформування медичної галузі / І.Ю. Андрієвський, Н.В. Бондаренко, Л.В. Цюрко // Вища освіта в медсестринстві : проблеми і перспективи : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 145-річчю заснування навчального закладу. – Житомир, 2019. - С. 2, 3,8.
2. Демянчук М.Р. Принципи професійної підготовки молодших спеціалістів сестринської справи у медичних коледжах / Медична освіта : наук.-практ. журн. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. – № 3. – С. 20–23.
3. Корнісік Н.М. Нестандартні форми проведення заняття у медичному коледжі як дієвий засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності. Використання технології ігрового навчання / Н.М. Корнісік, І.М. Совтус // Методичні рекомендації 2020. – Ковель : КВНЗ «Ковельський медичний коледж», 2020. – С. 43–44.